

การบริหารและการจัดการแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน Administration and Management To improve the quality of life of Children and Youth

สมชาย ใจไหว*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ เวชชะ**

ดร.พูนชัย ยาวีราช***

ดร.สุวดี อุปปีนใจ****

การบริหารและการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน เป็นแนวคิดที่เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารและการจัดการแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนลุ่มน้ำวัง ซึ่งได้ศึกษาแนวคิดในด้านต่างๆ ความหมายของคุณภาพชีวิต ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน การบริหารและการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน และการพัฒนาการบริหารเชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

ความนำ

การบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนมีปัญหาด้านพฤติกรรมและอารมณ์และมีปัญหาด้านการปรับตัวเข้าสังคม อ่อนไหวง่าย อีกทั้งตอบสนองต่อสิ่งเร้าค่อนข้างสูง ทำให้พฤติกรรมต่างๆ ที่นักเรียนในจังหวัดลำปาง แสดงออกมาไม่เป็นที่พึงประสงค์ของครู ผู้ปกครองและสังคม มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเปลี่ยนไปจากเดิม เช่น มั่วสุมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีค่านิยมตามแฟชั่น ใช้สื่อไม่เหมาะสม ค่านิยมเรื่องเพศ รักสนุกโดยไม่เลือกเวลาและสถานที่ มีความสับสนทางด้านเพศ ห่างเห็นวัฒนธรรมของไทยที่ตึงาม หลีกหนีการเข้าวัด การประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่วัยอันควร ประพฤติตน ผิดศีลธรรม มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ไม่สนใจเรียนส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เป็นปัญหาของตัวนักเรียนเอง ปัญหาครอบครัว โรงเรียน และประเทศชาติ และจากผลการวิจัย โครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดภาคเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่า สภาวะการณ์เด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบนที่เป็นปัญหาสำคัญยังคงเป็นพฤติกรรมการบริโภคอบายมุข ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาสื่อลามกอบายมุขเยาวชน พฤติกรรมทางเพศ เสรีและความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ทั้งนี้พบว่าปัจจัยเสี่ยงต่อการเข้าสู่ปัญหาของเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบนที่สำคัญคือการอยู่ห่างบ้านห่างครอบครัว การขาดพ่อแม่ผู้ใหญ่อุปถัมภ์ การคบเพื่อนมีเพื่อนพาไปในทางเสี่ยง การเสพสื่อที่ไม่ดีหรือลามก การใช้ชีวิตอยู่ในเมืองที่มีพื้นที่เสี่ยง (จำลอง คำบุญชู, 2550) สอดคล้องกับผลการวิจัย โครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดภาคเหนือตอนบนปี พ.ศ. 2556 ผลการวิจัยพบว่าสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน จังหวัดลำปาง ในด้านชีวิตกับอบายมุขและด้านชีวิตกับความรุนแรง อยู่ในลำดับที่ 7 ของจังหวัด และในด้านชีวิตกับสื่อพบว่าเด็กและเยาวชนจังหวัดลำปางใช้เวลาดูโทรทัศน์ VDO VCD DVD และดูละครซีรีส์ คุยโทรศัพท์ เล่น Social Network ผ่านโทรศัพท์มือถือ เล่นอินเทอร์เน็ต รวมกันเฉลี่ย 12 ชั่วโมงต่อวัน

คุณภาพชีวิตจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดการสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้ระดับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ และเพื่อการทำให้การพัฒนาตนเอง

คำสำคัญ: การบริหารและการจัดการ, การบูรณาการ, การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

* ปรัชญาคุษภักดิ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

** , *** อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาคุษภักดิ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

**** ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาคุษภักดิ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

และสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา คุณภาพชีวิตที่ดีนับเป็นสิ่งสำคัญและเป็นจุดหมายปลายทางของบุคคล ชุมชน และประเทศชาติโดยส่วนรวม ประเทศใดหากประชากรในชาติโดยส่วนรวมด้อยคุณภาพ แม้ว่าประเทศนั้นจะมี ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เพียงใด ก็ไม่อาจทำให้ประเทศชาตินั้นเจริญและพัฒนาให้ทันหรือเท่าเทียมกับ ประเทศที่มีประชากรที่มีคุณภาพได้ คุณภาพของประชากรจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญและชี้ว่า การพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศใดจะเจริญก้าวหน้ากว่าอีกประเทศ ดังเช่น ประเทศญี่ปุ่น หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สภาพบ้านเมือง ได้รับผลของสงคราม แต่ด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของประชากรญี่ปุ่น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา จึงทำให้ประเทศญี่ปุ่นยกฐานะเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมได้อย่างรวดเร็ว (วราพรธณ ลีลัน, 2551, หน้า 15) ผู้เขียนเห็นความสำคัญและตระหนักในปัญหาของปัญหาเด็กและเยาวชน จึงสนใจศึกษา การบริหารและการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม

ความหมายของคุณภาพชีวิต

ความหมายของคุณภาพชีวิต (Quality of Life) “คุณภาพชีวิต” ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ในปัจจุบัน และมีนักวิชาการ หลายท่านได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิต ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมความหมายไว้ ดังนี้

สุพรรณิการ์ มาศยงค์ (2554, หน้า 7) ให้ทัศนะว่าคุณภาพชีวิตหมายถึง การดำรงชีวิตในระดับที่ เหมาะสมของมนุษย์ ตามสภาพความจำเป็นพื้นฐานในสังคม โดยตอบสนองสิ่งที่ต้องการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมอย่างเพียงพอ จนก่อให้เกิดความสุขตลอดจนการมีสุขภาพทางร่างกายและจิตใจที่ดี

นวลลักษณ์ ประภัสสรกุล (2554, หน้า 7) อ้างใน ทองพูล สังแก้ว (2540, หน้า 12) ได้ให้ความหมาย คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพของการมีสุขภาพทางกาย จิตใจและอารมณ์ที่ดี รู้จักสิทธิหน้าที่ของพลเมือง การได้รับการ ศึกษาตามวัย การมีสภาพแวดล้อมที่ปราศจากมลภาวะทางดิน น้ำ อากาศ และเสียงมีที่อยู่อาศัยเพียงพอ ความนิยม ชมชอบในศิลปวัฒนธรรม การสันถนาการ ความพอใจในด้านมนุษย์สัมพันธ์ การมีครอบครัวที่อบอุ่น และมีโอกาสที่จะใช้ทรัพยากรต่างๆ เท่าเทียมกันตามกาลเวลาที่เปลี่ยนไป

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) (อ้างอิงจาก วรธนา กุมารจันทร์, 2543, หน้า 4) ให้ความหมายว่าคุณภาพชีวิต เป็นการรับรู้ความพึงพอใจ และสถานะของบุคคลในการดำรงชีวิตในสังคม โดยจะสัมพันธ์กับ เป้าหมาย และความคาดหวังของตนเอง ภายใต้บริบทของวัฒนธรรม ค่านิยม มาตรฐานของสังคม และสิ่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สวัสดิการและบริการในด้านต่างๆ ตลอดจนลักษณะทางการเมืองการปกครองในสังคม ที่อาศัยอยู่และสามารถประเมินคุณภาพชีวิตในด้านวัตถุวิสัย (Objective Approach) และด้านจิตวิสัย (Subjective Approach)

กฤษณา ปลั่งเจริญศรี (2554, หน้า 143) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตเป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อนเนื่องจาก คุณภาพชีวิตเป็นเรื่องของความพึงพอใจอันเกิดมาจากการได้รับสนองตอบต่อความต้องการทางจิตใจและสังคม ทั้งยังเกี่ยวข้องกับความสามารถของสังคมในการตอบสนองต่อความต้องการ พื้นฐานของสมาชิกในสังคมอีกด้วย

ประณีต อิศรประสิทธิ์ (2556, หน้า 9) ความหมายของคุณภาพชีวิตคือ การดำรงชีวิตอยู่ในสภาพ แวดล้อมที่เหมาะสม มีความสุขทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสังคม ที่ตนอยู่ได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็สามารถเผชิญปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้นสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต ความหมาย คือระดับสภาวะการณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนตามสภาพ ความจำเป็นพื้นฐานในสังคมซึ่งสนองต่อสิ่งที่ต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ อย่างเพียงพอ จนก่อให้เกิดความสุขซึ่งวัดและประเมินได้จากการรับรู้เป็นระดับคุณภาพโดยมีองค์ประกอบที่เป็น ตัวแปรสังเกตได้

ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดการสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้ระดับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ และเพื่อการทำให้การพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา เกี่ยวกับความสำคัญของคุณภาพชีวิตมีผู้ให้แนวคิดที่สำคัญ ไว้ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2550 มีสาระสำคัญในมาตรา 73, 79 และ 80 ที่กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต (มาตรา 73) ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน (มาตรา 79) และรัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตและพึ่งตนเองได้ (มาตรา 80)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนารวมเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 11 (3) และมาตรา 19 ที่ให้มีการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน รวมทั้งให้การช่วยเหลือทางวิชาการในการวิจัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ดังนั้น หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข หรือกระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญและสนใจในเรื่องนี้มากยิ่งขึ้น

วราพรธณ ลิลัน (2551, หน้า 15) กล่าวถึง ความสำคัญของคุณภาพชีวิตว่า คุณภาพชีวิตที่ดีนับเป็นสิ่งสำคัญและเป็นจุดหมายปลายทางของบุคคล ชุมชนและประเทศชาติโดยส่วนรวม ประเทศใดหากประชากรในชาติโดยส่วนรวมด้อยคุณภาพ แม้ว่าประเทศนั้นจะมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เพียงใด ก็ไม่อาจทำให้ประเทศชาตินั้นเจริญและพัฒนาให้ทันหรือเท่าเทียมกับประเทศที่มีประชากรที่มีคุณภาพได้ คุณภาพของประชากรจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ และชี้ว่าการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศใดจะเจริญก้าวหน้ากว่าอีกประเทศ ดังเช่น ประเทศญี่ปุ่น หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สภาพบ้านเมืองได้รับผลของสงคราม แต่ด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของประชากร ญี่ปุ่น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา จึงทำให้ประเทศญี่ปุ่นยกฐานะเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมได้อย่างรวดเร็ว

สุพรรณิการ์ มาศยคง (2554, หน้า 9) คุณภาพชีวิตมีความสำคัญต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ทุกคนจึงควรรู้จักและเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันกับคุณภาพชีวิตให้ถูกต้องและช่วยกันพัฒนาปรับปรุงตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การมีคุณภาพที่ดีร่วมกันได้ในที่สุด

ดังนั้น คุณภาพชีวิตมีความหมาย มีความสำคัญจำเป็นต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดการสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้ระดับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ และเพื่อการทำให้การพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา

องค์ประกอบนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนอ้างอิงในรัตนภรณ์ สมบูรณ์ (2555, หน้า 28-40) ซึ่งได้ทำการวิจัยในเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ซึ่งรัตนภรณ์ สมบูรณ์ ได้กล่าวว่าคุณภาพชีวิตด้านร่างกายนั้นเป็นความสามารถของบุคคลที่มีความพร้อมในสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตรวมถึงกิจกรรมที่ทำอยู่เป็นปกติ เป็นเรื่องของความจำเป็นพื้นฐาน การปฏิบัติตน ตลอดจนความเจ็บป่วย/ความไม่สบาย และการรักษาสุขภาพ (Phaladze, et al., 2005; WHOQOL, 1995; WHOQOL Group,

1998: WHOQOL–HIV Group, 2003; Wilson & Clearly, 1995; Sousa, 1996; Sousa, Holzemer, Henry, & Slaughter, 1999) ไว้ดังนี้

1. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ด้านร่างกาย

ผู้เขียนสรุปนิยามตัวบ่งชี้ด้านร่างกายว่า หมายถึง สภาวะการณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนกับ ความแข็งแรง การบริโภคและความปลอดภัย อนามัยและโภชนาการ สุขภาพในโรงเรียน ความปลอดภัยด้านอาหาร การป้องกันและแก้ไขโรคระบาด และการเฝ้าระวังภาวะเจริญเติบโตของนักเรียน

2. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ด้านจิตใจ

ผู้เขียนสรุปนิยามตัวบ่งชี้ด้านจิตใจว่า หมายถึง สภาวะการณ์การดำรงชีวิตกับคุณธรรม จริยธรรม ความเครียด อารมณ์ และสุขภาพจิต

3. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ด้านสังคม

ผู้วิจัยสรุป ตัวบ่งชี้ด้านสังคม หมายถึง สภาวะการณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนเกี่ยวกับครอบครัว ชีวิตทางเพศ ชีวิตกับอบายมุข ชีวิตกับความรุนแรง และการใช้สื่อ

4. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้เขียนสรุปนิยามตัวบ่งชี้ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาวะการณ์การดำรงชีวิตของนักเรียนในการ ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ถูกหลักสุขภาพในโรงเรียนและชุมชน ปราศจากมลพิษ และปราศจากแหล่ง อบายมุขรอบสถานศึกษา

5. นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ด้านการเรียนรู้

ผู้เขียนสรุปนิยามตัวบ่งชี้ด้านการเรียนรู้ หมายถึง สภาวะการณ์การดำรงชีวิตความรู้สึกรู้สึกของเด็กในการ แสดงออกทางวิชาการ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการเรียนรู้ ความรู้ความสามารถในการ เรียน จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของ “คุณภาพชีวิตเด็ก และเยาวชนลุ่มน้ำวัง” ได้ว่า คุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนหมายถึง สภาวะการณ์การดำรงชีวิตตามสภาพความจำเป็น พื้นฐานในสังคมซึ่งสนองต่อสิ่งที่ต้องการทั้งในด้านร่างกาย (physical domain) ด้านจิตใจ (psychological domain) ด้านสังคม (social domain) ด้านสิ่งแวดล้อม (environment domain) และด้านการเรียนรู้ (learning domain) อย่างเพียงพอ จนก่อให้เกิดความสุขซึ่งวัดและประเมินได้จากการรับรู้ของเด็กและเยาวชน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเป็นนิยาม เชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้/สาระหลักเพื่อการวัด

การบริหารและการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

จากการศึกษากรอบเชิงทฤษฎี (บงกช นพวงศ์ ณ อยุธยาและคณะ, 2554) (theoretical framework) ทฤษฎี คุณภาพชีวิตบุคคล (theoretical framework) ว่าพัฒนามาจากผลงานของนักปรัชญา 2 คน คือ มาสโลว์ (Maslow, 1954) และชาร์มา (Sharma, 1988) อังโน อัจฉรา นวจินดา, 2549 โดยมีกรอบแนวคิดการศึกษาดังนี้คือ “ชีวิต” ประกอบด้วย “ร่างกาย” และ “จิตใจ” ชีวิตจะเจริญเติบโตได้ด้วยมีปัจจัยมาหล่อเลี้ยงทั้งร่างกายและจิตใจ มาสโลว์ ได้เสนอทฤษฎี Maslow's Hierarchy Needs แสดงให้เห็นว่ามนุษย์จะมีความต้องการเป็นแรงผลักดันหรือเป็นแรงจูงใจ อยู่ภายในที่จะใช้พลังความรู้ความสามารถเพื่อนำตนเองไปสู่จุดมุ่งหมายตามความต้องการนั้นและมาสโลว์ได้ลำดับ ชั้นของความต้องการ 5 ระดับที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจที่ละชั้นจากระดับต่ำ สู่ระดับสูงให้เกิดการปฏิบัติเพื่อให้ได้รับหรือ สสนองความต้องการ คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติได้นำ แนวความคิด คุณภาพชีวิต มากำหนดเป็นเกณฑ์การวัดคุณภาพชีวิต หรือดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต โดยมองคุณภาพชีวิต

ในฐานะที่เป็นภาพรวมขององค์ประกอบต่างๆ ประกอบด้วย 7 ด้าน 28 ตัวชี้วัด คือ ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา (การใช้สติปัญญา) ด้านชีวิตการทำงาน ด้านชีวิตครอบครัว ด้านชุมชนและด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ นอกจากนี้องค์การสหประชาชาติได้กำหนด เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตของประชากรในกลุ่มประเทศภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกไว้ 9 หมวด 45 ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านคุณภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านการจ้างงานและชีวิตการทำงาน ด้านที่อยู่อาศัย ด้านรายได้ด้านสวัสดิการสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านความปลอดภัยของสาธารณะ และด้านสิ่งแวดล้อม ต่อมาในปี 2005 ได้มีการพัฒนา ดัชนีคุณภาพชีวิต เปรียบเทียบระหว่างประเทศ โดยนิตยสารนักเศรษฐศาสตร์โดยแบ่งเป็น 9 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความเป็นอยู่ที่ดีทางวัตถุ ด้านสุขภาพ ด้านชีวิตครอบครัว ด้านชีวิตชุมชนด้านสภาพภูมิศาสตร์และภูมิอากาศ ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านเสถียรภาพและความมั่นคงปลอดภัยทางการเมือง ด้านเสรีภาพทางการเมือง และด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศ จึงเกิดการกำหนดส่วนประกอบและการวัดคุณภาพชีวิต (อภิวัฒน์ บุญสาทร, 2549, หน้า 167-168; อ้างอิงจากอิสมาอีล เจ๊ะ (2554, หน้า 4) ดังนี้

1. แบบจำลองการสำรวจคุณภาพชีวิตของ ESCAP คือคณะผู้แทนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาของคณะ กรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิกจาก 54 ประเทศ พร้อมกับสมาชิกอีก 5 เขตการปกครอง ได้ร่วมกันสร้างแบบจำลองการสำรวจคุณภาพชีวิตของประชากรในภาคพื้นเอเชีย และแปซิฟิก โดยมีส่วนประกอบ 7 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านชีวิตการทำงาน 4) ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 5) ด้านชีวิตครอบครัว 6) ด้านชีวิตชุมชนและ 7) ด้านชีวิตวัฒนธรรม ชีวิตจิตใจ และชีวิตเวลาเสรี

2. การวัดคุณภาพชีวิตของประเทศมาเลเซีย ประเทศมาเลเซียได้สร้างตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตโดยพิจารณาจากเกณฑ์ 3 เกณฑ์ คือ ความสำคัญของตัวบ่งชี้ ความสามารถที่สะท้อนมิติเหล่านั้น และการมีข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ และได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่าเป็นผลรวมของส่วนประกอบ 10 ด้าน คือ 1) ด้านรายได้และการกระจายรายได้ 2) ด้านการขนส่งและการสื่อสาร 3) ด้านสุขภาพ 4) ด้านการศึกษา 5) ด้านที่อยู่อาศัย 6) ด้านสิ่งแวดล้อม 7) ด้านชีวิตเวลาเสรีครอบครัว 8) ด้านการมีส่วนร่วมทางสังคม 9) ด้านความปลอดภัยสาธารณะ และ 10) ด้านวัฒนธรรมและการใช้

3. เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก องค์การอนามัยโลกโดยทีมงาน WHOQOL ซึ่งประกอบด้วยศูนย์ปฏิบัติการภาคสนามจำนวน 15 ประเทศ ได้พัฒนาและนำเสนอเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตที่สามารถนำไปใช้ได้ทั่วไป แม้ในกลุ่มประชากรที่มีสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างกัน เครื่องมือดังกล่าวให้ความสำคัญกับกระบวนการดูแลสุขภาพ ผลของการรักษาและความเป็นอยู่ที่ดีของผู้ป่วย โดยมีข้อคำถามทั้งสิ้น 100 ข้อ แบ่งเป็นคำถามด้านคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวม 4 ข้อ อีก 96 ข้อ จัดเป็น 24 หัวข้อ แต่ละหัวข้อมี 4 คำถาม และในจำนวน 24 หัวข้อได้จัดกลุ่มเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตวิทยา 3) ด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคล 4) ด้านความสัมพันธ์กับสังคม 5) ด้านสิ่งแวดล้อม และ 6) ด้านจิตใจหรือด้านความเชื่อส่วนบุคคล

สำหรับในประเทศไทยได้มีการเสนอกรอบแนวคิดและการจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาสังคมในลักษณะต่างๆ โดยนักวิชาการ นักวิจัย และปราชญ์ชาวบ้าน ตลอดจนองค์กรต่างๆ เพื่อนำไปเป็นทางเลือกให้แก่สังคมมากขึ้นมี ดังนี้

1. ด้านสิทธิเสรีภาพและการเมือง นักวิชาการ เช่น ศ.เสน่ห์ จามริก ศ.ดร.ลิปพนนท์ เกตุทัต เป็นต้น ที่นำเสนอแนวทางการจัดการทางกฎหมายและสิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากร ซึ่งเป็นเครื่องบ่งบอกการรับรู้สิทธิของภาคประชาชน

2. ด้านการศึกษา ได้มีการนำเสนอแนวคิดในการจัดมาตรฐานทางการศึกษาทั้งในแง่การพัฒนาบุคคลสถานศึกษา ระบบการบริหารจัดการการศึกษาทางเลือก และการรับรู้ของประชาชนในการเรียนรู้ เป็นต้น

3. ด้านสิ่งแวดล้อม ได้มีการนำเสนอกระบวนการจัดการระบบนิเวศของฝ่ายต่างๆ โดยประเมินผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนองค์กรเอกชน อาทิ มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทย สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา ได้เสนอแนวทางในการจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น สิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากรการอนุรักษ์ทรัพยากรโดยชุมชน การแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

4. ด้านคุณภาพชีวิตและการพัฒนาสังคม ที่นำเสนอโดยพระธรรมปิฎก ศ.นพ.ประเวศ วะสี ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ศ.ดร.อมรา พงศาพิชญ์ ดร.เสรี พงศ์พิช และ ดร.สิลาภรณ์ (นาครทรรพ) บัณฑิตย ดั่งตัวอย่าง เช่น ประเวศ วะสี (อ้างในเสรี พงศ์พิช, บรรณาธิการ, 2531) ได้อธิบายว่า คุณภาพชีวิต ควรประกอบด้วยเสรีภาพ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวัตถุ เช่น การมีวัตถุปัจจัยพอเพียงเลี้ยงชีวิตไม่ต้องถูกบีบคั้นจากความอดอยากขาดแคลน 2) ด้านสังคม เช่น ไม่มีการกดขี่เบียดเบียนกันในสังคมมนุษย์ สามารถเป็นตัวของตัวเอง สามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ที่จะเลือกดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและดีงาม 3) ด้านจิตใจ

นอกจากนั้นได้มีการพัฒนาตัวชี้วัดและดัชนีการวัดคุณภาพชีวิตในประเทศไทยดังนี้

1. ตัวชี้วัดความอยู่ดีมีสุขของคนไทย (สศช.) โดยได้กำหนดแนวคิดในการประเมินการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศขึ้นมา โดยเรียกแนวคิดนี้ว่า “ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” ความหมายของแนวคิดนี้ระบุว่าจะหมายถึงการมีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกาย และจิตใจ มีความรู้ มีงานทำที่ทั่วถึง มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีครอบครัวที่อบอุ่นมั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี และอยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ โดยได้กำหนดส่วนประกอบของความอยู่ดีมีสุขไว้ 7 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพอนามัย 2) ด้านความรู้ 3) ด้านชีวิตการทำงาน 4) ด้านรายได้และการกระจายรายได้ 5) ด้านชีวิตครอบครัว 6) ด้านสภาพแวดล้อม และ 7) ด้านการบริหารจัดการที่ดี

2. ดัชนีความก้าวหน้าของคน โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทยได้จัดพิมพ์รายงานการพัฒนาดนของประเทศขึ้นมา โดยในรายงานฉบับนี้ UNDP ได้จัดสร้าง “ดัชนีความก้าวหน้าของคน” ขึ้นโดยพัฒนามาจาก “ดัชนีความขัดสน” ซึ่งวัดอุปสงค์ของ UNDP ในการพัฒนาดัชนีความก้าวหน้าของคน เพื่อใช้แสดงความก้าวหน้าของการพัฒนาดนมากกว่า ที่จะพิจารณาในเรื่องความขัดสนนั้นคือ เป็นการมองภาพของผลการพัฒนาในเชิงบวกมากกว่าจะมุ่งเน้นที่ความขาดแคลนขัดสน โดยดัชนีความก้าวหน้าของคนมีลักษณะเป็นหลายด้านและมีนโยบาย ดัชนีความก้าวหน้าของคน มีการวัดใน 8 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านการทำงาน 4) ด้านรายได้ 5) ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม 6) ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน 7) ด้านการคมนาคม และการสื่อสาร 8) ด้านการมีส่วนร่วม

3. โครงการกำหนดดัชนีคุณภาพชีวิตของไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการและการดำเนินการต่างๆ ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน แต่เนื่องจากที่ผ่านมามีชุดข้อมูลที่สะท้อนคุณภาพชีวิตของคนไทยอยู่หลายชุด ซึ่งหน่วยงานหลายแห่งได้จัดทำขึ้นและเรียกชื่อต่างๆ กันไป ดังนั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงได้ดำเนินการศึกษา ทบทวน รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต เพื่อจัดทำดัชนีคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทบทวน รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต เพื่อจัดทำดัชนีคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สำหรับเป็นเครื่องมือวัดระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย ซึ่งประกอบด้วย 11 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านที่อยู่อาศัย 4) ด้านสิ่งแวดล้อม 5) ด้านรายได้

6) ด้านการทำงาน 7) ด้านจริยธรรม 8) ด้านครอบครัว 9) ด้านความปลอดภัย 10) ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และ 11) ด้านการมีส่วนร่วม

องค์การอนามัยโลก (WHO) (The WHOQOL Group, 1995 อ้างในศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต (2555, หน้า 19) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และค่านิยม ในเวลานั้นๆ และมีความสัมพันธ์กับจุด มุ่งหมาย ความคาดหวัง และมาตรฐานที่แต่ละคนกำหนดขึ้น ซึ่งประกอบ ด้วย 4 มิติ ดังนี้ 1) มิติด้านสุขภาพกาย (Physical) 2) มิติด้านสุขภาพจิต (Psychological) 3) มิติด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationships) และ 4) มิติด้านสภาพแวดล้อม (Environmental) องค์การสหประชาชาติ (United Nations, 2009) ได้เริ่มโครงการพัฒนาดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) โดยมีแนวคิดในการวัดคุณภาพชีวิต หรือ ความอยู่ดีมีสุขว่า ไม่ควรเน้นในการให้ความสำคัญในเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว เช่น รายได้หรือผลผลิต เป็นต้น แต่ควรวัดด้วยตัวชี้วัดทางสังคม ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนามนุษย์ที่ควรประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ การมีชีวิตที่ยืนยาว ความรู้ และมาตรฐานความเป็นอยู่ การศึกษาคุณภาพชีวิตที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ได้ทำการวัดคุณภาพชีวิต โดยกำหนดระยะเวลาอย่างชัดเจน คือ เวลาที่ถูกถามในขณะนั้น ดังนั้น ระดับคุณภาพชีวิตจะสูงหรือต่ำจึงขึ้นกับสภาพแวดล้อม ณ เวลานั้น ซึ่ง Dupuis et al. (2000) ได้กล่าวเช่นเดียวกันว่า “คุณภาพชีวิตควรถูกวัด ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งแต่ละคนย่อมมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันในแต่ละระดับ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของแต่ละบุคคล ที่มีความพึงพอใจในระดับต่างกัน”

สำหรับประเทศไทยมีการศึกษาทดลองกำหนดดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตตั้งแต่ พ.ศ. 2525 ซึ่งจะมีการกำหนดความจำเป็นพื้นฐาน (basic minimum need หรือ BMN หรือ จปฐ.) เพราะการดำรงชีวิต จะดีหรือไม่ดีนั้นต้องอาศัยเครื่องชี้วัด โดยมีเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ซึ่งหมายถึง ความจำเป็นขั้นต่ำสุด ที่ทุกคนในชุมชนควรจะมี หรือควรจะเป็นในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อให้มีชีวิตที่ดีและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขตามสมควร ซึ่งการนำเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) มาเป็นเครื่องมือในการวัด เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง ครอบครัวและชุมชนว่า บรรลุตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานแล้วหรือไม่ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนานับตั้งแต่การกำหนดปัญหาตามต้องการที่แท้จริงของชุมชน ตลอดจนค้นหาสาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูล จปฐ. ที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดมากขึ้นความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) จะประกอบด้วย 9 หมวด 37 ดัชนีชี้วัดการวัดความสุขของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ความสุขถูกนำมาเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตอย่างเลี่ยงไม่ได้ แม้บริบทของคำว่า “ความสุข” จะเป็นนามธรรม ลึกซึ้งและยังเป็นที่ยกเถียงกันถึงวิธีการวัดมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม นิยามและทฤษฎี ที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตต่างมีคำว่า “ความสุข” เข้ามาร่วมด้วย ดังนั้น การวัดความสุขจึงเป็นตัวที่สามารถวัดสะท้อนการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้ในระดับหนึ่ง

การพัฒนาการบริหารเชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

การบูรณาการที่มีประสิทธิผลเป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน (Alignment) ซึ่งการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายใน ระบบการจัดการ ผลการดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) การบูรณาการเป็นการเชื่อมสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเข้ามาเป็นส่วนประกอบกับอีกสิ่งหนึ่งให้มี ความสมบูรณ์กลายเป็นส่วนหนึ่งของแกนหลักหรือส่วนประกอบที่ใหญ่กว่า การบูรณาการ หมายถึงกระบวนการประสานสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งผสมผสานสิ่งที่มีอยู่เข้ามารวมกันให้มีความประสานสัมพันธ์แบบองค์รวมเป็นหนึ่งเดียว ครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นเอกภาพในตัวแบบไม่แยกส่วน จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของแกนหลักหรือส่วนประกอบที่ใหญ่ขึ้น (เอกสารรวบรวมความรู้การบูรณาการจากเอกสาร

<http://asl.kpru.ac.th.>) “การบูรณาการ” เป็นการผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่ นำมาบริหารจัดการร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนา หรือทำให้ดีขึ้นนั้นหมายความว่า การบูรณาการนั้น ไม่มีสูตรสำเร็จรูปตายตัว แต่ผลที่ได้รับออกมาต้องดีกว่าเดิมถ้าผสมผสานทรัพยากรแล้วแยกกว่าเดิมก็ถือว่าไม่เกิดการบูรณาการหากเปรียบเทียบการบริหารเป็นการดำล้มน้ำผู้บริหารแต่ละคนก็มีเครื่องปรุง วัตถุดิบอยู่ตรงหน้าผู้ที่สามารถผสมผสานได้ล้มน้ำออกมารสชาติอร่อย ก็ถือว่าเป็นล้มน้ำการบูรณาการถ้าไม่อร่อยล้มน้ำนั้น ก็ไม่บูรณาการ (จรีวิทย์ ภักดีวุฒิ, 2551 : บทความวิชาการ)

สรุปได้ว่าการบูรณาการ จึงเป็นการวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนเข้าด้วยกันเป็นองค์รวมใหม่เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด อาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างวาระงานระดับพื้นที่ (Area Agenda) โดยใช้ทรัพยากรร่วมกันมุ่งไปสู่ผลสำเร็จและเป้าหมายร่วมกัน ทั้งนี้อาจเชื่อมโยงสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งผสมผสานสิ่งที่มีอยู่เข้ามารวมกันให้มีความประสานสัมพันธ์แบบองค์รวมเป็นหนึ่งเดียว ครอบคลุม สมบูรณ์ อาทิ การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน การบูรณาการเชิงหน้าที่ การบูรณาการโครงการ การบูรณาการการปฏิบัติการ หรือหลายลักษณะ เข้าด้วยกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายงานนั้นๆ

แนวคิดระบบการบริหารงานราชการแบบบูรณาการ (บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ และคณะ.

<http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title.2559>) กล่าวถึงการวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการที่มีมาในการบริหารราชการช่วงสมัยรัฐบาลหนึ่ง ซึ่งได้นำมาใช้กันอย่างกว้างขวางในรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร รายละเอียด ดังนี้

1. วางระบบการบริหารงานแบบบูรณาการในยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ (Cross Functional Management System) ตามห่วงโซ่แห่งคุณค่า (Value Chains) ครอบคลุมกระบวนการ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนกระทั่งปลายน้ำ รวมทั้งกำหนดบทบาทภารกิจให้มีความชัดเจนว่าใคร มีความรับผิดชอบในเรื่องหรือกิจกรรมใด รวมทั้งการจัดทำตัวชี้วัดของกระทรวงที่มีเป้าหมาย ร่วมกัน (Joint KPIs)

2. การออกแบบโครงสร้างและระบบบริหารงานราชการใหม่ในรูปแบบของหน่วยงานรูปแบบพิเศษ เพื่อให้สามารถรองรับการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศที่ต้องอาศัย การดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่น คล่องตัว ไม่ยึดติดกับโครงสร้างองค์การและระบบราชการแบบเดิม

3. ปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณให้มีลักษณะแบบยืดหยุ่นยุทธศาสตร์และเป้าหมายร่วมเป็นหลัก เพื่อให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศและการบริหารงานแบบบูรณาการ

4. พัฒนารูปแบบและวิธีการทำงานของภาครัฐในระดับต่างๆ (Multi-Level Governance) ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยเน้นการยึดพื้นที่เป็นหลัก เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ประสานสัมพันธ์กันในการปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าและไม่เกิดความซ้ำซ้อน และปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณ ให้เป็นแบบยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area-based Approach) รวมทั้งวางเงื่อนไขการจัดสรร งบประมาณให้กระทรวง/กรม ต้องสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดในสัดส่วนวงเงินงบประมาณที่เหมาะสม การวางระบบการบริหารงานราชการแบบบูรณาการ มีลักษณะสำคัญดังนี้

ในแนวทางการบริหารเชิงบูรณาการจะประสบความสำเร็จได้ จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย เริ่มจากแนวความคิดของแต่ละคนที่จะเปลี่ยนแนวคิดที่ละแนว ทั้งแนวคิดแบบเดิมๆ ที่อยู่ในกรอบ มาแสวงหาวิธีการใหม่ๆ คิดออกนอกกรอบ นำกฎ ระเบียบมาเป็นเครื่องมือสนับสนุนการบริหาร ไม่ใช่มาเป็นข้อจำกัดทางการบริหารผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้แสวงหาความรู้ แสวงหาประสบการณ์ในการทำงานอย่างต่อเนื่องกล้าได้กล้าเสีย และตัดสินใจเร็ว บนพื้นฐานข้อมูลที่ต้องการ ผู้บริหารลักษณะนี้จะต้องเป็นผู้ต้นตัวเสมอ และที่สำคัญที่สุดผู้บริหารจะต้องมีทีมงานที่ดี ทั้งที่มโนนโยบาย ทีมยุทธศาสตร์การทำงาน ทีมประเมินติดตามผล ทำงานร่วมกันโดยการรวมพลัง โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดผลงานทั้งปริมาณ คุณภาพ และเวลาเป็นเกณฑ์การทำงาน

จากแนวคิดการบริหารเชิงบูรณาการ สู่แนวทางการพัฒนาการบริหารเชิงบูรณาการ ขับเคลื่อนสู่การบริหารงานจึงมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องปรับปรุงการบริหารงานราชการให้ทันสมัย และสนองต่อความต้องการและการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ผู้เขียนได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารและการจัดการแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนลุ่มน้ำวัง

เอกสารอ้างอิง

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2560). *ร่างแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ 2560-2564*.

สืบค้นเมื่อ 21 กันยายน 2560, กรมกิจการเด็กและเยาวชน(ดย.): <http://dcy.go.th>

งานป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนโรงเรียนวังเหนือวิทยา. (2559). *รายงานการประชุมหัวหน้าส่วนฯ อำเภอวังเหนือ*. จังหวัดลำปาง

งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวังเหนือวิทยา. (2559). *เอกสารรายงานโครงการ.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35*.

จำลอง คำบุญชู. (2556). *โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ปี 2556 : ภาคเหนือตอนบน (เชียงใหม่ เชียงใหม่ พะเยา แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน ลำปางและลำพูน)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ประเวศ เวชชะ. (2559). *การบริหารหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. (ครั้งที่ 3)* มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

รจนา คงคาลับ. (2550). *ปัจจัยส่วนบุคคลและสัมพันธภาพในครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จังหวัดลพบุรี*. ปริญญา. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนสังคมศาสตร์) สาขาพัฒนาสังคมศาสตร์ โครงการสหวิทยาการระดับ. บัณฑิตศึกษา

โรงเรียนวังเหนือวิทยา. (2559). *เอกสารรายงานการประเมินตนเอง*. จังหวัดลำปาง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35.

สถานีตำรวจภูธรวังเหนือ. (2559). *รายงานการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ*. จังหวัดลำปาง

สำนักงานป้องกันบรรเทาสาธารณภัยสาขาวังเหนือ. (2559). *รายงานการประชุมหัวหน้าส่วนฯ อำเภอวังเหนือ*. จังหวัดลำปาง

สำนักงานพระราชกฤษฎีกา. (2546). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534*.

สืบค้นเมื่อ 21 กันยายน 2560. : <https://www.etda.or.th>

สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2555). *คู่มือแนวทางการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ: กรณีศึกษาโครงการเมืองน่านน่าอยู่*. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อำเภอวังเหนือ. (2559). *รายงานการประชุมหัวหน้าส่วนฯอำเภอวังเหนือ*. จังหวัดลำปาง